

és sistematitzar les intuïcions». (Barcelona, 2002). —17 de juny, dilluns. Dos quarts de vuit del vespre. Corro. Com sempre, arribo just. Entro al Palau de la Generalitat per l'antiga porta de l'Institut d'Estudis Catalans, la del carrer del Bisbe. Ara dóna a un auditori, sota el pati dels Tarongers. La sala és plena, no hi queda cap cadira buida, hi ha gent dreta als passadissos. Tinc la sensació que hi som tots: professors de totes les universitats del país, antics alumnes de Joan Solà, terminòlegs del Termcat, membres de la Secció Filològica, lingüistes dedicats a l'ensenyament, a la recerca, a la normalització, a la traducció, als mitjans de comunicació, al doblatge... amics i familiars de Joan Solà i dels seus col·laboradors. N'hi ha de grans i de joves. Homes i dones amb cares de satisfacció. A l'ambient hi ha emoció. Fa mesos que estem esperant «la gramàtica d'en Solà».

Entren i s'asseuen a la presidència, per aquest ordre, l'editor Xavier Folch, Joan Solà com a director de l'obra, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, el president del Parlament de Catalunya, Joan Rigol, i el director general de Política Lingüística, Lluís Jou. El president de la Generalitat dóna la paraula a l'editor. Xavier Folch ens parla de la necessitat d'una obra així: «Cap gramàtica m'era del tot útil; l'havia de fer en Solà perquè és el més gran coneixedor de la llengua catalana, i hi posa una gran passió i un rigor màxim». No podia ser una gramàtica normativa: calia primer una gramàtica descriptiva, una obra col·lectiva, que comptés amb els millors especialistes de cada camp. Ens parla amb admiració dels quatre directors.¹ Per la feina feta, per la dedicació, pel perfeccionisme, per les hores que hi han invertit. Es nota la confiança en els autors i en la qualitat de la feina. Completa una llista d'agraïments; els dedicats als tipògrafs no són pas els més petits. «Tots plegats hi hem posat una il·lusió basada en la consciència que fèiem una bona feina per al país. I això des de l'empresa privada, sense subvencions. [...] Crec que és el llibre més important que ha fet aquesta editorial [Empúries]. Si més no, per l'esforç i per l'ambició que hi hem posat». Agraeix la presència dels presidents de la Generalitat i del Parlament. I relliga la feina feta amb l'esperit patriòtic de la resistència antifranchista, a través del premi Octavi Pallissa, concedit al primer projecte de l'obra.

A continuació, parla Joan Solà: «Deixi-me-li dir, senyor president, que no se'n penedirà [d'haver presidit aquest acte]. És una obra important. Ens ha costat molt, hem fet una feina increïble. Ara sentim una satisfacció difícil d'explicar. T'adones que és la feina que vols fer: gran cultura i coordinació d'esforços.»

1. A més de Joan Solà, Maria Rosa Lloret, Joan Mascaró i Manuel Pérez Saldanya.

El català no tenia prou coneixements de si mateix. Aquest equip l'ha posat al dia. Amb tota la bibliografia sobre el català, sobre qualsevol altra llengua que ens interessés, i sobre lingüística general, que en conjunt ocupa cinquanta pàgines. Les altres gramàtiques del mercat són selectives, focalitzen els temes i aprofundeixen en uns i no en altres. Aquesta vol ser exhaustiva. «El que fem els lingüistes és sistematitzar les intuïcions» que qualsevol parlant pot tenir, per exemple a propòsit del comportament dels adjectius. Amb els índexs generals d'aquesta obra (60 pàgines) es pot comparar el català amb qualsevol llengua, amb comoditat; serà útil a professors d'institut, professionals diversos, assessors...

Ens explica la feina que han fet entre tots. La triple redacció de cada capítol, entre l'original i les successives revisions; els missatges de correu electrònic que es van arribar a enviar; els acords sobre terminologia, per aconseguir que l'obra fos entenedora per a un públic amb una formació mitjana... La feina de revisió que van fer els quatre directors sobre els textos originals i sobre les proves de composició. L'agraïment als componedors per la paciència i per l'obra ben feta que n'ha resultat. Destaca la quantitat i la qualitat de la feina, el valor dels col·laboradors. Entre els cinquanta-nou que són, n'hi ha de tot el domini lingüístic, i dos de fora. La majoria són joves... Els agraïments s'allarguen, entusiàstics. Hi entra tothom que ha tingut res a veure amb l'obra. Regracia també Xavier Folch per la seva generositat i la seva empena.

«Hem fet això per aquesta llengua: la resta, és cosa dels pedagogs i, sobretot, dels polítics.»

El discurs es descabdella en l'ambient calorós de la sala, i ens fa venir ganes de llegir, de consultar, d'utilitzar l'obra que ens presenta.

Després parla el President de la Generalitat: «Hi sóc per subratllar la importància d'una obra com aquesta i la importància que el govern de la Generalitat dóna a la llengua. Hem escoltat un discurs excitant, *exciting*, apassionat. Es nota que és un llibre cuit en un ambient d'entusiasme. Els vull felicitar per l'obra que han fet.» Fa pensar que el país té potència. A Catalunya hi ha passió per la llengua. «En Solà és un apassionat elevat al cub. Però en Solà no hi seria sense el públic. Vull ressaltar l'entusiasme d'en Solà i del públic». És una garantia de supervivència. Fent obres d'aquesta categoria, amb aquesta exigència de qualitat, ens situem en un nivell que ens defensa de la mediocritat i del deixament. «Això, que, interpretin-ho bé, és un luxe, és també una necessitat.»

—Vostè, Solà, disfruta molt!

—Home, depèn dels dies!

—Aquesta gormanderia amb què parla fins dels detalls...

Al final, encaixades de mans, felicitacions, abraçades, copes de cava, mirades de satisfacció i somriures entre els assistents. Tots ens sentim participants d'aquesta obra, encara que no hi hàgim posat ni una línia: els que aplaudeixen un quatre de vuit des d'un racó de la plaça també el viuen com a seu, encara que ni tan sols portin el mocador de la colla que l'ha carregat i descarregat. Però l'aire té una vibració d'una qualitat que fa que tots se sentin un. I aquesta vegada l'exaneta no era una criatura espantada. Es va permetre fer l'aleta una bona estona. [O. C.]